

Arkivsak-dok. 13/02177-2
Saksbehandler Fredrik Lied

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	26.08.2013	
Komité for tjenesteutvikling 2011 - 2015	27.08.2013	

Høring - Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven - Rett til brukerstyrt personlig assistanse BPA

Saken er fremmet etter prinsippet om fullført saksbehandling.
Følgende har vært medsaksbehandlere: Anders Reknes, enhet bolig og omsorg, Pål Berg Olsen, enhet boveiledningstjenesten sentrum, Gry Solberg, enhet omsorgstjenester Borgen

Vedlegg:

1. Høringsbrev fra helse- og omsorgsdepartementet
2. Høringsnotat

Sammendrag:

Helse og omsorgsdepartementet har ute til høring «*Forslag til endringer i pasient- og brukerrettighetsloven – rett til brukerstyrt personlig assistanse*» med høringsfrist 1. august 2013. Brukerstyrt personlig assistanse er en alternativ måte å organisere praktisk bistand på. Ordningen er beregnet for personer med omfattende funksjonsnedsettelse. Målet er å bidra til at brukeren får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for funksjonsnedsettelsen. Et prinsipp for BPA-ordningen er at den er brukerstyrt.

De viktigste områdene høringsnotatet fra helse- og omsorgsdepartementet omhandler, er følgende:

- ◆ Hvem rettighetsfestingen skal omfatte
- ◆ Omfang av ordningen
- ◆ BPA-ordningen og en til en bruker
- ◆ Kostnader

Rådmannen støtter i hovedsak de forslag som kommer frem i høringsnotatet innenfor de områdene som her er nevnt. Rettighetsfestingen begrenses oppad til 67 år og den vil gjelde for personer som har et «stort behov» for bistand – beregnet til minimum 25 timer ukentlig. Ordningen vil bare være knyttet opp mot praktisk bistand og opplæring og ikke gjelde helsetjenester i hjemmet, støttekontakt og andre ulike avlastningstiltak. Rådmannen peker imidlertid på at det også ytes mye personlig bistand som grenser opp mot praktisk bistand og som er viktig for målgruppen. Rådmannen ber departementet om å vurdere nærmere begrepet personlig bistand i denne sammenheng.

Ved innføring av en rettighetsfesting av BPA-ordningen, vil det kunne medføre flere brukere av denne ordningen. Selv om ordningen skal være kostnadsnøytral i forhold til ordinær kommunal drift av tjenesten, er rådmannen bekymret for at tjenesteomfanget vil kunne bli større ved en BPA-ordning og på den måten gi økte kostnader for kommunen.

Utredning:

Helse og omsorgsdepartementet har ute til høring «*Forslag til endringer i pasient- og brukerrettighetsloven – rett til brukerstyrt personlig assistanse*» med høringsfrist 1. august 2013. Brukerstyrt personlig assistanse er en alternativ måte å organisere praktisk bistand på. Ordningen er beregnet for personer med omfattende funksjonsnedsettelse. Målet er å bidra til at brukeren får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for funksjonsnedsettelsen. Et prinsipp for BPA-ordningen er at den er brukerstyrt.

Høringen gjelder først og fremst en rettighetsfesting av BPA-ordningen. I henhold til gjeldene bestemmelser har kommunen i dag en plikt til å tilby en BPA-ordning, men står relativt fritt til å bestemme hvem som skal få BPA og i hvilket omfang. I forslaget til nye bestemmelser foreslås det at ordningen rettighetsfestes innenfor bestemte kriterier. Den foreslåtte rettigheten skal virke i tillegg til lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m § 3-8.

I høringsnotatet er det beskrevet kriterier/avgrensninger knyttet opp mot rettighetsfestingen som rådmannen her kommenterer.

1. Hvem rettighetsfestningen skal omfatte

Departementet foreslår at rettigheten til BPA-ordningen avgrenses oppad til 67 år. Videre vil rettigheten til BPA være uavhengig av type funksjonsnedsettelse eller diagnose. Det presiseres i retningslinjene at rettigheten også gjelder personer som ikke kan ivareta brukerstyring selv, herunder utviklingshemmede, og familier med barn med nedsatt funksjonsevne.

Rådmannens kommentar:

Rådmannen vurderer at det er en styrke for ordningen at den avgrenses oppad til 67 år. Dette fordi ordningen først og fremst er ment for yngre personer med store funksjonsnedsettelse. Det er en styrke at ordningen rettighetsfestes uavhengig av type funksjonsnedsettelse og diagnose.

2. Omfang av ordningen

I høringsnotatet ønsker departementet å videreføre prinsippene med dagens pliktbestemmelse slik at BPA avgrenses til helse- og omsorgstjenester i form av praktisk bistand og opplæring. Dette medfører at rettighetsbestemmelsen ikke vil omfatte helsetjenester i hjemmet, støttekontakt og andre ulike avlastningstiltak. Videre er det i forslag til nye bestemmelser foreslått at rettighetene knyttes opp mot omfanget av tjenestebehovet. Rettigheten til BPA vil gjelde for personer som har et «stort behov» for bistand. Med stort behov tar departementet utgangspunkt i en gjennomsnittsbruker med BPA i dag som har et snitt på 32 timer i uken. Departementet foreslår at kriteriene for «stort behov» settes til et ukentlig behov for praktisk bistand til mellom 25 – 32 timer. Det innebærer at rettigheten trer i kraft ved 25 timer i uken.

Rådmannens kommentar:

Rådmannen støtter forslaget i høringsnotatet med at rettighetsbestemmelsen avgrenses til å gjelde praktisk bistand og opplæring. For mange brukere med omfattende omsorgsbehov, gis det også mye personlig bistand som i sin form grenser opp mot praktisk bistand. Det er viktig at det i vurderinger av tjenestebehov ved bruk av BPA også vurderes behovet for personlig bistand og ikke bare praktisk bistand. Rådmannen ber departementet om å se nærmere på begrepet personlig bistand i denne sammenheng. Rådmannen støtter videre departementets vurdering om at rettigheten til BPA først trer inn ved «stort behov» for tjenester innenfor de kriterier departementet har for dette.

3. BPA-ordningen og en til en bruker

Departementet peker på at rettigheten ikke omfatter et tjenestebehov som krever mer

enn en tjenesteyter til stede eller tjenester som har vanlig funksjon av å være nattevakt. Enkelte brukere har imidlertid et så omfattende bistandsbehov at de vil være avhengig av kontinuerlig bistand om natten eller at det er nødvendig med mer enn en tjenesteyter til stede. Disse brukerne vil derfor også kunne ha rett til å organisere natttjenesten som BPA.

Rådmannens kommentar:

Rådmannen støtter dette forslaget til presisering. Det er viktig at de som har et kontinuerlig behov for flere enn en tjenesteyter til stede, eller er i behov av kontinuerlige tjenester om natten også omfattes av rettighetsbestemmelsen. Det må likevel pekes på at tjenesten som ytes om natta ofte er mer i form av personlig bistand enn praktisk bistand jfr. kommentarene i pkt. 2.

4. Kostnader

Det er stortingets forutsetning at en rettighetsfesting av BPA-ordningen skal skje innenfor den samme økonomiske ramme som gjelder i dag. Det vil si at rettigheten avgrenses til å gjelde i tilfeller der organisasjonsformen er kostnadsnøytral i forhold til ordinær kommunal drift av tjenesten. Kommunene kan derfor avslå å gi tilbud om BPA dersom det kan dokumenteres at tilbudet vil medføre økte kostnader sammenliknet med et kommunalt organisert tjenestetilbud.

Rådmannens kommentar:

Rådmannen støtter departementets vurdering om at BPA-ordningen skal være kostnadsnøytral selv om det innføres en rettighetsbestemmelse. Praktisk erfaring viser imidlertid at ved å organisere tjenesten gjennom BPA, vil tjenesteomfanget lett bli noe større og dermed økte kostnader enn om tjenesten var organisert i kommunal regi. Rådmannen er bekymret for at en rettighetsfesting av BPA som alternativ organisering vil kunne gi økte kostnader for kommunen.

Høringsuttalelsen med rådmannens kommentarer er oversendt Helse- og omsorgsdepartementet innen høringsfristen med forbehold om politisk godkjenning.

Rådmannens innstilling:

Saksutredningen med kommentarer vedtas som Sarpsborg kommunes høringsuttalelse